

Möt Vega Ranstam

Vägen från tolk till "teckenspridare"

Att genomföra en utbildning tar tid, och att arbeta inom sin yrkesroll kan kännas som en självklarhet efter alla år av slit. Men vem säger att det måste stanna där? Visst går det att rulla vidare och fortsätta in på nya vägar. All besittande kunskap och erfarenhet kan likväl komma till nytta på den nya vägen.

Tolktrycket har mött en teckenspråkstolk som i sitt arbete som tolk fann en ny väg, och nu befinner sig på Spreadthesign. Vi får här ta del av hur hennes väg gick från tolk till "teckenspridare".

Hej, vem är du?

Namn: Vega Ranstam

Levnadsplats: Världsmedborgare

Intressen: Humor, språk, träning, böcker, datorer, hjärngympa och dokumentärer

Drömjobb som liten: Cirkusartist, inget snack om saken

Vad betyder teckenspråket för dig?

För mig betyder teckenspråket otroligt mycket. Under uppväxten var jag väldigt blyg och tillbakadragen. Jag lärde mig teckenspråk i slutet av gymnasiet och sakta men säkert blev jag mer trygg och utåtriktad och fick många döva vänner. Jag kan inte tänka mig hur mitt liv hade sett ut utan

teckenspråk. Till vardags använder jag mig mer av teckenspråk än av tal och så har det varit sedan jag lärde mig språket.

Vi går vidare och frågar; Varför valde du att studera till tolk?

Jag blev ju tyvärr aldrig cirkusartist. Efter gymnasiet började jag på lärarhögskolan. På kvällarna gick jag en teckenspråkskurs och märkte ganska snart att det istället var teckenspråk jag ville läsa på heltid, inget annat. Tolkyrket fascinerade mig och det blev mitt mål. Utbildningen gick jag på Nordiska folkhögskolan. Där läste jag först teckenspråkslinjen år 2003-05, för att sedan läsa de två sista tolkåren 2006-08. På den tiden var utbildningen uppdelad i två olika delar. Så i juni 2008 tog jag examen.

Vart tog du vägen efter examen?

Efter examen valde jag att flytta ner till Skåne där jag kommer ifrån. Att få jobb som tolk var inte det lättaste, så jag hoppade runt på en del olika ställen först. Bland annat jobbade jag i en taxiväxel, på en förskola, på ett gruppboende, som ledsagare och jag höll även en tre veckors workshop på ett college för döva i England innan jag till slut fick jobb som tolk på ett företag.

Hur trivdes du med tolkyrket?

Själva tolkandet trivdes jag hur bra som helst med! Däremot var det väldigt mycket runt omkring som gav mig stress och prestationsångest.

Vill du dela med dig av något guldskorn?

Tack vare min erfarenhet som tolk kan jag föra mig väldigt bra i diskussioner med hästintresserat folk. Trots att jag själv aldrig ens suttit på en häst!

Vad fick dig att söka dig vidare?

Jag har alltid velat ägna mig åt många olika saker samtidigt. Jag har många intressen och vill inte behöva välja bort för mycket. Ett stort intresse har alltid varit datorer, och som tolk blir det inte så mycket datornördande om dagarna. Som heltidsarbetande tolk fanns det inte utrymme för så mycket annat. Vissa saker kan ses som konkurrerande verksamhet och det kan vara svårt att få ledigt.

Vi fortsätter med ditt nuvarande jobb! Hur kommer det sig att du började jobba med Spreadthesign?

Det hela var egentligen en slump. En vän till mig behövde tolk på en resa med "ett projekt där vi gör en webbsida med olika teckenspråk", och frågade mig om jag kunde ta jobbet. Jag tackade ja och så kom jag in i rullorna hos Spreadthesign. Därifrån har det fortsatt. Sedan 2008 har jag följt med för att tolka och uppträda med teckenspråk på deras resor runt om i Europa, med undantag för några år då jag jobbade som tolk.

Vad är din uppgift på Spreadthesign?

Idag jobbar jag som produktionsledare. Ingen dag är den andra lik. Jag har många olika arbetsuppgifter och jag gör allt från att fördela rätt jobb till rätt person, till att själv redigera, ljudsätta och undertexta videor. Jag korrekturläser texter och sitter i skype-möten för att planera föreläsningar, jobb, resor och besök. När vi får döva aktörer från olika länder på besök så hjälper jag till i studion och är även guide när de vill se delar av Sverige. När vi besöker andra länder är jag ibland tolk och ibland föreläsare.

Vilka andra jobbar på Spreadthesign? Blandat hörande och döva? Olika yrkeskompetens?

Förutom mig, så har vi Sofia Wikström, en döv tjej som jobbar som produktionsassistent. Grundaren Thomas Lydell är hörande med en döv syster. Han har ett annat heltidsjobb så han jobbar bara volontärmässigt på fritiden i Spreadthesign, som ekonomiansvarig och det är han som söker fonder så att vi kan fortsätta arbetet. Han sköter också mycket av det praktiska, lite som en kvällsarbetande vaktmästare. Vi har även två programmerare som sköter våra appar och vår webbsida.

Har du nytta av din tolkerfarenhet? På vilket sätt?

Jag har väldigt stor nytta av min tolkerfarenhet. Dels så är jag fortfarande tolk på våra möten, men även den allmänbildning och de teckenspråkskunskaper yrket gett mig är till stor nytta när vi till exempel diskuterar teckens och ords betydelser. Jag träffar många tolkar från olika länder där vi ofta byter erfarenheter med varandra. Jag jobbar även som internationell tolk emellanåt.

Har du något mål med arbetet på Spreadthesign?

Målet är att höja kvalitén på hela Spreadthesign. Det har funnits väldigt mycket fel tidigare. Vi vill dessutom få med så många olika teckenspråk som det bara går. I Sverige har vi som tur är Stockholms universitets teckenspråkslexikon, men de flesta länder i världen har inget eget nationellt teckenspråkslexikon och därför fyller Spreadthesign en viktig funktion i många länder.

I den svenska delen av Spreadthesign har vi under det senaste året tagit bort ca 8.000 videor som varit felaktiga. Sedan har vi filmat om, redigerat på nytt och laddat upp dom på rätt plats. På Spreadthesign finns det totalt fler än 360.000 teckenvideor, så det är ett enormt arbete. Den svenska delen av Spreadthesign är mindre än 5% av basens innehåll, och består av 17.000 tecken.

I våras satt jag och redigerade tusentals videor med kinesiska tecken som två döva kineser hade spelat in hos oss. Någon annan kanske hade sett det som monotont och

tråkigt att sitta timme efter timme framför datorn, med träsma i röven, för att göra samma sak om och om igen - men jag tycker det är kul och har lärt mig en hel del kinesiskt teckenspråk under tiden.

Samarbetar ni med andra länder?

Just nu samarbetar vi med ungefär 30 olika länder. De flesta som är med kommer från organisationer; dövskolor, tolkföretag, universitet osv, men även vissa döva privatpersoner är med också. Arbetet som görs utanför Sverige går inte alltid så fort, eftersom många arbetar ideellt utanför sina heltidsjobb.

Hur ser framtiden ut? Något på gång?

Förhoppningsvis är jag kvar på Spreadthesign i många år. Det är ett så otroligt spännande jobb!

Vi har ett samarbete med UTOG (Ukrainian Association of the Deaf) där jag rest till Kiev ett par gånger för att hålla föreläsningar och sitta med på tolkmöten på Kievs dövförening. Jag håller även på att lära mig det ukrainska talspråket.

I höst får vi besök av döva pakistanier som ska filma in tecken i vår studio i Örebro. Till det fick vi hjälp av Jochnick foundation, de som äger Oriflame - kosmetikaföretaget. Allt vi gör behöver finansiering, eftersom vi är en ideell förening och inte tjänar några egna pengar på det vi gör. Den enda inkomsten vi har kommer från premiumfunktionen i apparna vi säljer, men det täcker inte ens kontorshyran – så därför är vi hela tiden beroende av fonder och sponsring.

Ett projekt vi hoppas kunna göra framöver är en VR-app, där man med hjälp av ett par VR-glasögon kan gå in och lära sig teckenspråk på ett nytt sätt.

Spreadthesign.com är en produkt från Europeiskt Teckenspråkscenter, vilket är en ideell organisation. Spreadthesign är en internationell webbaserad ordlista över teckenspråk från flera olika länder som syftar till att tillgängliggöra världens teckenspråk. Användandet av detta pedagogiska självstudieverktyg är gratis och i ständig utveckling i form av ämnesområden och meningar, ord och tecken. År 2012 ingick 30-talet länder och Spreadthesign siktar mot att utöka samarbetet med nya länder. Varje land ansvarar för sitt språk och för sin egen korrekturläsning av ord och tecken.

Webbsidan skapades 2006 av grundaren och koordinatören Thomas Lydell-Olsen. "Framst gjorde vi denna sida för att förbättra språkkunskaperna för våra elever inom yrkesgymnasiet när de åker utomlands för praktik."

Källa:

<http://spreadthesign.com/se/aboutus/>

<https://www.signlanguage.eu/en/about-us/>

Ja visst går det att fortsätta på sin yrkesväg, den kanske bara tar en annan sväng än förväntat. Så håll ögonen öppna i kurvan och trampa på gasen när det känns rätt!

Tolktrycket tackar så mycket för att Vega ville dela med sig av sin tolkresa och berätta om hur hennes arbete ser ut på Spreadthesign.

Intervju: Johanna Alesmark

English translation of the article “ The road from interpreter to sign spreader” by Tolktrycket

To carry out an education takes time, and working within that field can seem like something you should do after all years of struggle. But who says that you must stay there? Surely you can continue, on another path. You can benefit from all the knowledge and experience you got on the way. Tolktrycket has met a sign language interpreter who in her work as an interpreter found a new way and is now working with Spreadthesign. Here we get to know about her journey from being an interpreter to becoming a “sign spreader”.

Hey, who are you?

Name: Vega Ranstam **Residence:** World citizen

Interests: Humor, languages, exercising, books, computers, brain exercises and documentaries

Dream job as a child: Working at the circus, nothing else

What does sign language mean to you?

To me, sign language means incredibly much. During my childhood, I was very shy. I learned sign language at the end of the upper secondary school and slowly I became more confident and outgoing and gained a lot of deaf friends. I can't imagine my life without sign language. I use sign language more than I speak and it has been that way since I learned the language.

Why did you choose to study to become an interpreter?

Unfortunately, I didn't get to work at the circus. After the upper secondary school, I chose to go to University and study to become a teacher. In the evenings I went to a sign language course and soon I realized that it was sign language I wanted to study full time. The work as an interpreter fascinated me and that became my goal. I got the interpreting license from the Nordic Folk High School (outside of Gothenburg in Sweden). There I first studied sign language for two years, in 2003 to 05, and then I studied the last two years in 2006 to 08. At that time, the education was divided into two different parts. In June of 2008, I graduated as an interpreter.

Where did you go after graduation?

After graduating, I chose to move back down to Scania (the south of Sweden) where I grew up. Getting a job as an interpreter was not the easiest, so I took a number of different jobs first. Among other things, I worked as a taxi operator, at a preschool, in a group home and I also held a three-week-long workshop at a college for the deaf in the UK before I eventually got a job as an interpreter at a company.

How did you feel about the work as an interpreter?

I really enjoyed the interpreting sessions! But there were too many other things linked to the job that gave me stress and anxiety.

Do you want to share something nice from the work as an interpreter?

Thanks to my experience as an interpreter, I can do very well in discussions with people interested in horses. Even though I never even sat on a horse myself!

What made you move on?

I have always wanted to devote myself to many different things at the same time. I have many interests and I don't want to have to opt out too much. A great interest of mine has always been computers and as an interpreter, there is not much time to be a computer geek during the days. As a full-time interpreter, there was no room for much else. Some things can be regarded as competing activities and it can be difficult to get time off work.

We continue with your current job! How did you get the job, working with Spreadthesign?

It was just a coincidence. A friend of mine needed an interpreter for a trip with “a project where we make a website with different sign languages”, and asked me if I could take the job. I did and from there it has continued. Since 2008 I have joined the meetings around Europe to interpret and to perform with sign language, except for a few years when I worked as an interpreter.

What's your work tasks in Spreadthesign?

Today I work as a production manager. No two days are alike. I have many different tasks and I do everything from distributing the right job to the right person to editing, putting audio and subtitles on videos. I proofread texts and I'm in skype meetings to schedule lectures, jobs, trips and visits. When we get visits from actors from different countries, I help them in the studio and I'm also a guide when they

want to see parts of Sweden. When we visit other countries, I am sometimes an interpreter and sometimes I hold lectures.

Who else is working at Spreadthesign? Mixed hearing and deaf people? Different professional skills?

Besides me, we have Sofia Wikström, a deaf girl who works as a production assistant. The founder Thomas Lydell is hearing but has a deaf sister. He has another full-time job, so he is working voluntarily for free in Spreadthesign, as an economist and he is applying for funds so that we can continue the work. He also manages a lot of practicality, almost like an evening warden. We also have two programmers who manage our apps and website.

Do you benefit from your experience as an interpreter? How?

I have very good use of my interpreter experience. I'm still interpreting at our meetings, but even the general knowledge and the language proficiency that the profession has given me is very useful when e.g. discussing the meanings of signs and words. I meet interpreters from different countries where we exchange experiences with each other. And once in a while, I work as an international interpreter too.

Do you have any goals with the work at Spreadthesign?

The goal is to raise the quality of the entire Spreadthesign. There have been a lot of mistakes in the past. We also want to bring in as many different sign languages as possible. In Sweden, we are lucky to have the sign language dictionary by Stockholm University, but most countries in the world do not have their own national sign language dictionary and therefore Spreadthesign fills an important purpose in many countries.

In the Swedish part of Spreadthesign, we have removed about 8,000 videos in the past year, because they were incorrect. Then we recorded, edited and uploaded them again, in the right place. Spreadthesign has a total of more than 360,000 signs, so it's a huge work. The Swedish part of Spreadthesign is less than 5% of the entire content of the database and consists of 17,000 signs. During the last spring, I was editing thousands of videos of Chinese signs which two deaf Chinese women had recorded in our studio. Anyone else might have seen it as monotonously and boring to sit hour after hour in front of the computer, with wooden taste in the ass, to do the same thing over and over again - but I think it's fun and I have learned some Chinese sign language at the same time.

Do you cooperate with other countries?

At the moment, we are collaborating with approximately 30 different countries. Most people come from organizations; deaf schools, interpreting associations, universities, etc., but some deaf private individuals are also included. The work done outside Sweden doesn't always go very fast because many people are working voluntary and already have full-time jobs.

What does the future look like? Something going on?

Hopefully, I will be at Spreadthesign for many years. It's an incredibly exciting job! We have a cooperation with UTOG (Ukrainian Association of the Deaf) where I travelled to Kiev a couple of times and held lectures and I attend meetings at their deaf association. I am also learning the Ukrainian spoken language.

This fall we will have a visit from two deaf Pakistanis who will record signs in our studio in Örebro. To make this happen, we got funds from the Jochnick Foundation, the owners of Oriflame cosmetics company. Everything we do needs financing because we are an NGO and do not earn any money on our own on the things we do. The only income we have comes from the premium feature of the apps we sell, but it does not even cover the office rent - so we are constantly dependent on funds and sponsorship.

A project we hope to be able to do in the future is a VR app. With a pair of VR glasses, you could enter and learn sign language in a new way.

Yes, it is possible to continue with your career, maybe it only takes another turn than expected. So keep your eyes opened in the curve and push down the gas pedal when it feels right! Tolktrycket thanks Vega for wanting to share her interpreter's journey and tell us what her work looks like at Spreadthesign.

Interviewer: Johanna Alesmark.

Переклад статті українською "Шлях від перекладача до розповсюджувача жестів" журналу **Tolktrycket**.

Привіт, хто Ви?

Ім'я: Вега Ранстам

Проживання: Космополіт

Інтереси: гумор, мови, заняття, книги, комп'ютери, мозкові вправи та документальні фільми

Мрія дитинства про роботу: працювати в цирку, нічого більше

Що для Вас означає жестова мова?

Для мене жестова мова означає наймовірніше багато. У дитинстві я була дуже сором'язлива. Я вивчала жестову мову, закінчуючи середню школу і поступово я стала більш впевненою, комунікабельною і подружилася з багатьма глухими. Я не можу уявити моє життя без жестової мови. Я використовую жестову мову більше ніж словесну, і так було відколи я почала її вивчати.

Чому Ви вирішили вчитися на перекладача?

На жаль, я не отримала роботу в цирку. Після закінчення старших класів середньої школи я вирішила вступити до університету, і стати вчителем. У вечірній час я ходила на курси жестової мови, і незабаром я усвідомила, що жестова мова - це те, що я хотіла вивчати постійно. Робота перекладача мене зачарувала і стала моєю метою. У Північній народній середній школі (за межами міста Гетеборг у Швеції) я отримала диплом перекладача. Спочатку я вивчала жестову мову впродовж двох років з 2003 по 2005, а потім ще останні два роки з 2006 по 2008. У той час освіта була розділена на дві різні частини. У червні 2008 року я закінчила навчання і отримала диплом перекладача.

Чим Ви займалися після закінчення навчання?

Після закінчення навчання я вирішила повернутися до лену Сконе (південь Швеції), де я зростала. Отримати роботу перекладача було не просто, тому спочатку я працювала на різних роботах. Між іншим, я працювала оператором таксі, у дошкільному навчальному закладі, у притулку, також я провела тритижневий семінар в коледжі для глухих у Великобританії, перш ніж я зрештою отримала посаду перекладача в компанії.

Як Ви ставилися до роботи перекладача?

Я справді отримувала насолоду від перекладу! Але було забагато інших речей, пов'язаних з роботою, які викликали стрес і тривогу.

Ви хочете поділитися чимось приємним з досвіду роботи перекладача?

Завдяки моєму досвіду з перекладу, я можу брати участь у дискусіях з людьми, які цікавляться кіньми. Хоча я ніколи навіть не сідала верхи!

Що змусило Вас рухатися далі?

Я завжди хотіла присвятити себе багатьом різним речам одночасно. У мене безліч зацікавлень і я не хочу від них відмовлятися. Великий інтерес завжди викликали комп'ютери, та у перекладача не так багато часу впродовж дня, щоб стати комп'ютерним спеціалістом. Працюючи перекладачем повний робочий день, не було

часу для багато чого іншого. Деякі речі можна розглядати як конкуруючі види діяльності та було важко відпроситися з роботи.

Давайте продовжимо розмову щодо Вашої теперішньої роботи! Як вийшло, що ви почали працювати з Spreadthesign?

Це було просто збігом. Мій друг потребував перекладача для подорожі з "проектом, в межах якого ми створювали веб-сайт з різними жестовими мовами", і запитав мене, чи зможу я виконувати цю роботу. Я змогла, і з того часу все це триває. З 2008 року я почала відвідувати зустрічі, які відбувалися по всій Європі, щоб перекладати словесною та жестовою мовою, окрім кількох років, коли я працювала перекладачем.

Які Ваші обов'язки в Spreadthesign?

Сьогодні я працюю менеджером по виробництву. Жоден день не схожий на попередній. У мене багато різних обов'язків. Я роблю все, від розподілу конкретних завдань серед конкретних людей до редагування, накладання аудіо та субтитрів на відео. Я вичитую тексти і проводжу зустрічі в Skype, щоб скласти розклад лекцій, виконання робочих завдань, подорожей та візитів. Коли нас відвідують актори з різних країн, я допомагаю їм у студії, я також можу бути гідом, якщо вони хочуть побачити Швецію. Коли ми відвідуємо інші країни, я іноді виконую обов'язки перекладача, іноді проводжу лекції.

Хто ще працює в Spreadthesign? Чуючі та глухі разом? Різні професійні навички?

Крім мене, у нас працює Софія Вікстрем, глуха дівчина, яка працює асистентом з процесу виробництва. Засновник Томас Лідел - чуючий, але має глуху сестру. У нього є ще одна робота, тому він добровільно працює безкоштовно в Spreadthesign як економіст, він подає заявки на отримання коштів, щоб ми могли продовжувати роботу. Він також керує виробництвом, тому його можна назвати "вечірній бос". У нас також є два програмісти, які керують нашими додатками та веб-сайтом.

Чи використовуєте Ви вигоди від досвіду роботи перекладачем? Як?

Я дуже добре використовую мій перекладацький досвід. Я все ще перекладаю на наших зустрічах, але також загальні знання та навички володіння мовою, які мені дала професія, є дуже корисними, наприклад, під час обговорення значень жестів і слів. Я зустрічаю перекладачів з різних країн, ми обмінюємося досвідом один з одним. Час від часу я також працюю міжнародним перекладачем.

У Вас є цілі, пов'язані з роботою в Spreadthesign?

Мета полягає в підвищенні якості всього проекту Spreadthesign. У минулому було зроблено багато помилок. Ми також хочемо ввести якомога більше різних жестових мов. У Швеції нам пощастило мати словник жестової мови зі Стокгольмського університету, але більшість країн світу не має власних словників національної жестової мови, і тому Spreadthesign виконує важливу мету у багатьох країнах.

У шведській частині проекту Spreadthesign ми видалили близько 8000 відео минулого року, тому що вони були помилковими. Тоді ми записали, відредагували та завантажили їх знову, у відповідному місці. Загальна кількість відео проекту Spreadthesign становить більше ніж 360 000 жестів, тому це величезна робота. Шведська частина проекту становить менше ніж 5% від усієї бази даних і складається з

17 000 жестів. Протягом минулої весни я редагувала тисячі відео китайських жестів, які дві глухі жінки з Китаю записали в нашій студії. Будь-хто може побачити, як це одноманітно і нудно сидіти годинами перед комп'ютером, із зацікавленою п'ятою точкою, і робити одне й те ж саме знову і знову - але я думаю, що це весело, і я одночасно вивчила деякі жести китайської мови.

Чи співпрацюєте ви з іншими країнами?

На даний момент ми співпрацюємо з приблизно 30 різними країнами. Більшість людей представляють різні організації: школи для глухих, асоціації перекладачів, університети, тощо, також залучено деяких приватних глухих людей. Робота, проведена за межами Швеції, не завжди йде дуже швидко, тому що багато людей працюють волонтерами у проєкті і вони мають виконувати власну роботу в робочі дні.

Як Ви бачите своє майбутнє? Щось відбувається?

Сподіваюсь, я буду в проєкті Spreadthesign багато років. Це неймовірно захоплююча робота! Ми співпрацювали з УТОГ (Українським товариством глухих), тож коли я подорожувала до Києва декілька разів, я проводила лекції і відвідувала зустрічі в їхньому товаристві глухих. Я також вивчаю українську словесну мову.

Цієї осені ми організуємо візит двох глухих пакистанців, які будуть записувати відео з жестами в нашій студії в Еребру. Щоб це відбулося, ми отримали кошти від Фонду Джонік, власників компанії косметики "Оріфлейм". Все, що ми робимо потребує фінансування, тому що ми є неурядовою і неприбутковою організацією. Єдиний прибуток, який ми отримуємо це продаж додаткових функцій у мобільних додатках, але це навіть не покриває оренду офісу, тому ми постійно залежимо від фондів і спонсорів.

Ми сподіваємося, що в майбутньому проєкт можна буде розробити як додаток віртуальної реальності. За допомогою окулярів ви зможете поринути у віртуальну реальність і вивчати жестову по-новому.

Інтерв'юер: Йоханна Алескмарк.